

РЕШЕНИЕ

№ 26653

гр. София, 06.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 09.05.2025 г. в следния състав:

ПРЕДС

при участието на секретаря Антонина Митева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **3163** по описа за **2025** година докладвано от съдия Пенка Велинова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 63, ал.1, изр.2 ЗАНН, вр. с чл.208-228 АПК.

Образувано е по касационна жалба на Председател на Сметната палата, чрез юрк. Г. В., срещу решение № 676 от 19.02.2025г. по НАХД № 16517/2024г. на Софийски районен съд, НО, 9-ти състав. С решението е отменено наказателно постановление № ЗОП-59#3/26.09.2024г. изд. от председателя на Сметната палата, с което на ген.-майор Т. Ц. Д., ЕГН [ЕГН] е наложено административно наказание „глоба“ в размер на 5065.46 лв. на основание чл.256, ал.1 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) (приет в ДВ бр.102 от 2019г.) вр. чл.260, ал.2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) (ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г.) вр. чл.17, ал.1 вр. чл.20, ал.2, т.2 вр. чл.176 от ЗОП (ЗОП) (ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г.).

В касационна жалба са наведени доводи, че решението е неправилно и незаконосъобразно. СРС неправилно приел, че при издаване на АУАН и НП са допуснати съществени процесуални нарушения, изразяващи се в непосочване на датата на извършване на нарушението. Касаторът счита за неоснователни и необосновани и мотивите на въззивния съд, че разходите за извършване на покупката на хранителни продукти и напитки за бюфет, стол и вендинг-машини са били реализирани от получени приходи от личния състав на Военна Академия. Излагат се твърдения, че неправилно въззивният съд е приел, че в АУАН и НП е очертан период извън мандата на жалбоподателя. В заключение се иска отмяна на решението.

Претендират се разноси.

С отговор от 26.03.2025г. ответникът по касация Т. Д. чрез адв. Е. Д. оспорва касационната жалба като излага подробни съображения, че направените изводи в оспореното наказателно постановление са неправилни тъй като в конкретния случай не е приложим ЗОП. Иска се съда да отхвърли касационната като неоснователна и недоказана. Претендират се разноси.

В съдебно заседание касаторът не се явява и не се представлява. С представена писмена защита от 02.05.2025г. изразява становище по хода на делото, поддържа касационната жалба по изложените в нея съображения. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът чрез адв. Д. оспорва жалбата. Претендира разноси по представен списък.

Представителят на Софийска градска прокуратура счита жалбата за неоснователна.

Административен съд София - град, VII касационен състав като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна и в срока по чл.211, ал.1 АПК вр. с чл. 63в от ЗАНН, поради което е допустима. Разгледана по същество, е неоснователна.

Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства.

С обжалваното решение № 676 от 19.02.2025г. по НАХД № 16517/2024г. на Софийски районен съд, НО, 9-ти състав, е отменен наказателно постановление № ЗОП-59#3/26.09.2024г. изд. от председателя на Сметната палата, с което на ген.-майор Т. Ц. Д., ЕГН [ЕГН] е наложено административно наказание „глоба“ в размер на 5065.46 лв. на основание чл.256, ал.1 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) (приет в ДВ бр.102 от 2019г.) вр. чл.260, ал.2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) (ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г.) вр. чл.17, ал.1 вр. чл.20, ал.2, т.2 вр. чл.176 от ЗОП (ЗОП) (ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г.).

Решението на Районния съд е постановено по подадена в срок жалба срещу акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд в рамките на правомощията му.

В решението си СРС е възприел следната фактическа обстановка:

Предмет на обжалване е НАКАЗАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ (НП) с № ЗОП-59# [населено място] от 26.09.2024г., издадено от ГОРИЦА Н. Г.-К. в качеството ѝ на административно-наказващ орган като ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, определена на тази длъжност съгласно Заповед № 154 от 08.04.2024г. на Председателя на Сметната Палата, с което на основание чл. 53 от ЗАНН на ГЕНЕРАЛ-МАЙОР Т. Ц. Д., с ЕГН: [ЕГН], е наложено административно наказание - „парична глоба“ в размер на 5065.46 лева (пет хиляди шестдесет пет лева и четиридесет и шест стотинки) на основание чл.256, ал.1 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) (приет в ДВ бр.102 от 2019г.) вр. чл.260, ал.2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) (ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г.) вр. чл.17, ал.1 вр. чл.20, ал.2, т.2 вр. чл.176 от ЗОП (ЗОП) (ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г.).

С писмена заповед № ОД-02-1-026 от 07.11.2023г. на заместник-председателя на Сметната Палата - Горица Г.-К., е възложено извършването на одитна проверка чрез свидетелите Р. Д. Г. и М. Д. К. (одитори в Сметната Палата) за установяване на

съответствието при управлението на публичните средства и дейност на Висшето учебно заведение - Военна Академия „Г. С. Р.“ за периода от 01.01.2022г. до 30.06.2023г. За периода от 01.01.2022г. до 15.03.2022г. ръководител на Висшето учебно заведение - Военна Академия „Г. С. Р.“ бил Генерал-майор Грудни И. А.. За периода от 16.03.2022г. до 30.06.2023г. ръководител на Висшето учебно заведение - Военна Академия „Г. С. Р.“ бил жалбоподателят Генерал-Майор Т. Ц. Д..

Висшето учебно заведение - Военна Академия „Г. С. Р.“ притежавало в своите граници на териториалната си база разкрити лавка, вендинг-машини, столове за хранене и бюфети при заплащане на разходите за закупуването им от личния състав (на учебното заведение). Организацията и функционирането на столовете за хранене и бюфети била регулирана с Вътрешни правила на А.. В тези столове за хранене и бюфети работели лица, които били включени в длъжностното разписание на учебната институция. Ръководителят на А. жалбоподателят Генерал-Майор Т. Ц. Д. издал писмена заповед, с която се определяли отговорни длъжностни лица - негови подчинени, които да изготвят заявките и организирането на доставките на хранителни продукти от външни фирми изпълнители в учебното заведение. Жалбоподателят Д. създал организация за осъществяването на контрол и отчетност на стола за хранене, бюфет (лавка) към него и автоматизираните машини за топли напитки и хранителни продукти. Изборът на доставчиците на хранителни продукти в А. се осъществявал по списък на базата утвърдени критерии за избор - например - най-кратък срок на доставка; най-ниска доставна цена при най-високо качество; възможност за разсрочено плащане или плащане до 30 (тридесет) дни след извършена доставка; най-голям гаранционен срок за доставените изделия и/или услуги; допълнителни отстъпки, екстри или преференции. На всички военнослужещи и цивилни служители от Министъра на отбраната, съгласно негова Заповед с рег. № ОХ-73 от 25.01.2022г., било разпоредено на основание чл.31, ал.1 вр. чл.224, ал.1, т.2 и ал.2 вр. чл.298, ал.2 и ал.3 от Закона за отбраната и въоръжените сили на отбраната на Република България и съгласно Наредба № Н-22 от 14.08.2018г. изплащането на т.нар. „порционни пари“ от бюджетните средства всеки месец в размер на 120.00 лева за 2022г. Такива „порционни пари“ изплащало на военнослужещите и цивилните си служители и А. по времето на управлението ѝ от генерал-майор Д..

Във Висшето учебно заведение за периода от 01.01.2022г. до 31.12.2022г. доставените хранителни продукти и напитки възлизали на стойност в размер на 158634.33 лева. В учебното заведение били доставяни в същия период хранителни продукти и изделия, в това число - месо, риба, яйца, млечни продукти, хляб, тестени изделия, варива, консерви, плодове, ядки, кафе, чай, захар и други. Към 11.05.2022г. общата стойност на доставяните продукти и напитки в учебното заведение възлизали над 70000.00 лева, а именно 70834.07 лева, без ДДС. В периода от 01.01.2022г. до 31.12.2022г. реализираните нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция в учебното заведение възлизали общо в размер на 1948668.64 лева. Към 30.06.2023г. приходите за същите услуги, стоки и продукция били в размер от 1034725.70 лева. Само приходите от продажба на стоки и продукция от 01.01.2022г. до 31.12.2022г. формирали общо 94069.82 лева, а към 30.06.2023г. - същите били 31025.35 лева. Приходите от продажба на стоки и продукция от стола, лавка (бюфет) и 13 (тринадесет) броя кафе машини и вендинг-автомати за времето на управлението на Военната Академия от Д. - от 16.03.2022г. до 30.06.2023г. възлизали общо в размер от

426093.55 лева, а разходите за закупуването на хранителни стоки и напитки за същия период - били от средства за финансиране от личния състав и за тяхното извършване не се ползвали бюджетни средства, а именно формирали сума в общ размер от 417729.63 лева без ДДС. Приходите от продажба на стоки и продукция включвали дейност по продажба от лавки; от дейност в стола за хранене на военнослужещи и цивилни лица; от продажба на стоки чрез вендинг машини, от конференции и обеда, като приходите се използвали за закупуване от различни доставчици - юридически лица (висшето учебно заведение не произвеждало хранителни продукти) на стоки за лавка, стол и вендинг машини - разликата между приходите и разходите формирали положителна величина от реализирани приходи (печалба) от Висшето учебно заведение - Военна Академия „Г. С. Р.“ - а именно, сумата от 94069.82 лева за времето от 01.01.2022г. до 31.12.2022г. и сумата от 31025.35 лева към 30.06.2023г.

В хода на назначената проверка св. Р. Д. Г. изследвал счетоводните справки, релевантните документи и фактурите за съответните периоди, които се съхранявали във Висшето учебно заведение. За проверката съставил протокол от 14.05.2024г., в който т.10; т.11 и т.12 съдържали отрицателни констатации за финансовата дейност на учебното заведение, а именно:

1. Стойността на доставяните в учебното заведение хранителни продукти и напитки към 11.05.2022г. възлизали над прага от 70000.00 лева, а именно 70834.07 лева без ДДС;

2. През 2022г. не са били провеждани обществени поръчки по ЗОП за доставката на хранителни продукти и напитки за нуждите на стола за хранене на военнослужещите и цивилните служители, за лавката и автоматизираните машини на А..

3. В периода 01.01.2022г. до 31.12.2022г. Д. като пряк ръководител на А. не е делегирал правомощия на длъжностно лице, което да организира и/или възлага провеждането на обществени поръчки по чл.7, ал.1 от ЗОП.

Въз основа на констативния протокол от 14.05.2024г. на свидетеля Г. бил съставен от него АУАН с рег. № ЗОП-59/28.06.2024г. срещу Д., въз основа на който е издадено обжалваното наказателно постановление.

Описаната фактическа обстановка, СРС е приел за установена въз основа на събраните по делото писмени и гласни доказателства, прочетени и приети от съда на основание чл. 283 от НПК. Тези доказателства правилно са оценени от въззивния съд като непротиворечиви и взаимно-допълващи се. Правилно, при оценката на доказателствата не са взети предвид части от показанията на разпитаните свидетели – Г. и К. по отношение на съдържащите се в тях съждения и оценки, тъй като със свидетелски показания е допустимо да се изясняват само факти, но не и субективна оценка. В допълнение, съдът намира, че по отношение на фактите – извършена проверка, прегледани документи и съставени такива, техните показания съответстват на писмените доказателства, събрани в административнонаказателното производство.

По делото е изготвена и съдебно-счетоводна експертиза, която е правилно е приета от съда, като изготвена от компетентно и непредубедено нещо лиже и обосноваана, и която установява описаните в решението факти за размера на приходите и разходите за храни и напитки от стола, от вендинг-машините и кафемашините, както и за това как се отчитат счетоводно средствата от вендинг-машините и кафемашините във висшето училище и дали за приходите и разходите от тях тях се ползват бюджетни

средства. В допълнение към изложеното от състава на СРС в доказателствения анализ, съдът констатира, че от нейното заключение се установява, че приходите и разходите от вендинг-машините и кафе-автоматите, както и тези от стола и лафката, се отчитат по параграф 24-042 „Приходи от продажба на стоки и продукция“ и че за тях не се ползват бюджетни средства.

За да постанови оспореното съдебно решение СРС е приел, че АУАН и НП са издадени от компетентни органи, но при наличие на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила от страна на административнонаказващия орган, тъй като не е била посочена правилно датата на твърдяното административно нарушение по чл.256, ал.1 от ЗОП, вр. чл.17, ал.1 вр. чл.20, ал.2, т.2 вр. чл.176 от ЗОП и неправилно е преценено че средствата за закупуване на храни и напитки произхождат от бюджетни средства, а не от стопанската дейност на учебното заведение. Приел е, че в случая прагът по чл. 20, ал.2, т.2 от ЗОП от 70000.00 лева според актосъставителя е бил надвишен на 11.05.2022г., тъй като сумата по разходите за закупуване на хранителни продукти и напитки за бюфет, стол и вендингмашини възлизала над законовия праг от 70000.00 лева, а именно 70834.07 лева без ДДС, но задължението на жалбоподателя да склучи по реда на чл. 176 от ЗОП на конкретните по вид обществени поръчки чрез публично състезание или пряко договаряне е възникнало от 12.05.2022г., на която дата нарушението е било довършено. Отделно от посоченото, СРС се е позовал на изготвената и приета СЧЕ като е заключил, че не е налице разходване на бюджетни средства в случая за реализирането на покупката на хранителни продукти и напитки за бюфет, стол и вендинг-машини от различните доставчици. На следващо място е изложил в мотивите си, че в АУАН и НП е очертан период извън мандата на жалбоподателя Д. от 01.01.2022г. до 15.03.2022г., за което време същият няма отношение (или вина) и доколкото принципът е, че административно-наказателната отговорност е лична - носи се отговорност само за лични действия, ако съставляват нарушение. При тези мотиви СРС е отменил наказателното постановление.

Решението на СРС е правилно.

Съгласно чл. 42, т. 3, предл. първо от ЗАНН и чл. 57, ал. 1, т. 5, предл. второ от ЗАНН датата на извършване на деянието е съществен реквизит както на АУАН, така и на НП. Освен датата на деянието, в акта и НП следва да се опишат ясно и непротиворечиво фактите, от които следва нарушението на материалния закон и съответно отговорността на лицето. В случая това не е направено.

Сочи се, че е извършено нарушение на 11.05.2022г., когато Д., в качеството си на публичен възложител на обществени поръчки по чл. 5, ал. 2, т. 14 от ЗОП, е възложил обществена поръчка, с която е надвишил минималният стойностен праг по чл. 20, ал. 2, т. 2 от ЗОП, без да приложи процедура по чл. 18, ал. 1, т. 12 и 13 ЗОП, съобразно стойността на поръчката - 211172,34лв. без ДДС, при наличие на основания за това. Деянието е квалифицирано като нарушение по чл. 17, ал. 1 от ЗОП, вр. чл. 20, ал. 2, т. 2 от ЗОП, вр. чл. 176 от ЗОП, които към момента са били със следното съдържание:

„Чл. 17. (1) Възложителите са длъжни да приложат предвидения в закона ред за възлагане на обществена поръчка, когато са налице основанията за това.

...

Чл. 20. (2) Възложителите прилагат процедурите по чл. 18, ал. 1, т. 12 или 13, когато обществените поръчки имат прогнозна стойност:

...

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) при доставки и услуги, включително и услугите по приложение № 2 - от 70 000 лв. до съответния праг по ал. 1 в зависимост от вида на възложителя и предмета на поръчката.

...

Чл. 176. Разпоредбите на тази глава се прилагат при възлагане на обществени поръчки на стойност по чл. 20, ал. 2“.

Санкцията е наложена на основание чл. 256, ал. 1 от ЗОП, която гласи: „Възложител, който възложи обществена поръчка, като сключи договор или извърши разходи или поеме задължение за извършване на разходи, с което се достига или надвишава минималния стойностен праг по чл. 20, ал. 1 или 2, без да приложи процедура по чл. 18, ал. 1 съобразно стойността на поръчката при наличие на основания за това, се наказва с глоба в размер 2 на сто от стойността на сключения договор с включен ДДС, а когато няма писмен договор - от извършения разход или от поетото задължение за извършване на разход, но не повече от 50 000 лв.“

Според описанието на деянието на л. 1 от НП, Д. е сключил обществена поръчка на 11.05.2022г. без да приложи необходимата процедура по чл. 18, ал. 1 ЗОП. Това описание е неясно, тъй като не са описани никакви негови действия по сключване на обществена поръчка, което се извършва чрез някое от действията описани в ЗОП. В случая то може да се извърши, съгласно чл. 256, ал. 1 от ЗОП, чрез сключване на договор, извършване на разходи и поемане на задължение. На стр. 1 се сочи, че деянието е извършено при формата „поемане на задължение“, но не са описани никакви конкретни действия с които е поето това задължение. Описаните по-нататък в НП факти – направени разходи през 2022г. за 211172,34лв. по-скоро могат да се подведат под втората хипотеза чл. 256, ал. 1 от ЗОП – „извърши разходи“, доколкото се единственото, което се твърди е, че на 11.05.2022г. общата стойност на продуктите, доставени за стола, бюфета, кафе-машините и вендинг-машините са надвишили прага от 70000лв., а до края на годината са били на обща стойност 211172,34лв. Не са описани никакви конкретни действия, с които Д. е поел задълженията за извършване на разходи, нито е ясно как е определена датата на която е станало това – 11.05.2022г. Не става ясно има ли някакъв договор за доставка или приета оферта за доставка, кога и от кого са подписани, доколкото до 16.03.2022г. ръководител на учебното заведение е било друго лице.

На следващо място, на стр. 4 от НП се казва, че възложителят е следвало да определи прогнозната стойност на поръчката за 2022г. по реда на чл. 21, ал. 8, т. 1 от ЗОП на база стойността на извършените разходи за 2021г. Т.е. отново се говори за сключена обществена поръчка която е напълно неиндивидуализирана, не е ясно кога и от кого е сключена и с какви действия. Това е от съществено значение, доколкото ако тези действия са станали до 16.03.2022г., друго лице носи отговорност за тях. От изложеното следва, че фактите, въз основа на които се ангажира отговорността на жалбоподателя са напълно неясни и противоречиви. И за него, и за съда са неясни основанията на които е ангажирана отговорността му. Това е видно още по-ясно и на стр. 4 от НП, където вече конкретно се сочи, че деянието е извършено през периода 01.02.2022г. до 31.12.2022г., а като форма на изпълнителното деяние се сочи, че началникът на ВА „Г. С. Р.“ не е делегирал правомощия чрез определяне на длъжностно лице, което да организира и/или възлага обществени поръчки по см. на чл. 7, ал. 1 от ЗОП. Периода на деянието е различен от датата на нарушението, посочена на л. 1 – 11.05.2022г. и включва период, в който Д. не е бил възложител на обществени поръчки. Описаното деяние на тази страница – недеlegerиране на правомощия също не съответства на това на стр. 1 – провеждане на обществена поръчка.

При това неясно и противоречиво описание, не е ясно нито датата на деянието, нито в какво се изразява самото деяние, което нарушава основни принципи на наказателното производство и правото на защита на лицето, първа гаранция за което е яснота на

обвинението.

На следващо място, в съдържанието на НП се сочи, че основанията за прилагане на ОП в случая следват от това, че на военнослужещите се изплащат ежемесечно „Порционни“ средства за осигуряване на храна и това, че приходите от бюфета, стола, вендинг и кафемашините са изцяло от военнослужещите.

Както правилно е посочил въззивният съд, разходите и приходите за вендинг-машините и кафемашините не са реализирани от бюджетни средства, а от собствени приходи на академията, което се изяснява от заключението на експертизата. В този смисъл, изводите в НП за основанията за прилагане на конкретната процедура на ЗОП също са напълно неясни.

От изложеното следва, че в административнонаказателното производство са допуснати съществени процесуални нарушения, които нарушават правото на защита на Д. и не водят до извод за допуснато нарушение на посочените разпоредби, както и за възникване на материалните предпоставки за санкционирането му. Като е достигнал до тези правни изводи, съставът на въззивния съд е постановил правилно решение. Касационната жалба е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

В рамките на наведените касационни основания и при извършената служебна проверка на основание чл. 218, ал. 2 АПК съдът не констатира неправилност и незаконосъобразност на решението на СРС, поради което същото следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора, направеното искане за присъждане на разноски от страна на касатора се явява неоснователно.

При този изход на спора, основателно и доказано е искането на процесуалния представител на ответника за присъждане на разноски. Видно от приложените в тази насока доказателства ответника е заплатил адвокатско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 800 лева.

Водим от горното, Административен съд - София град, VII-ми касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 676 от 19.02.2025г. по НАХД № 16517/2024г. на Софийски районен съд, НО, 9-ти състав.

ОСЪЖДА Сметната палата да заплати на ген.-майор Т. Ц. Д., ЕГН [ЕГН], сумата от 800 лв., представляващи разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Председател:

Членове: